

PREZES REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel. 81 467 91 27

Lublin, 28 grudnia 2022 r.

RIO.II.600.40.2022

Pan Andrzej Kozina
Wójt Gminy Turobin
ul. Rynek 4
23-465 Turobin

Szanowny Panie Wójtce

W dniach od 26 sierpnia do 4 listopada 2022 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Turobin. Protokół kontroli został podpisany 28 listopada 2022 r.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niezatrudnienie sekretarza gminy – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu zatrudnienie sekretarza gminy, w związku z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Niekompletne opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w wyniku:

- nieokreślenia: terminu rozpoczęcia amortyzacji środków trwałych oraz stawek umarzania wartości niematerialnych i prawnych,
- nieujęcia – w wykazie stosowanych ksiąg rachunkowych – prowadzonego dziennika częściowego,
- niedostosowania zasad ewidencjonowania zdarzeń na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” do potrzeb jednostki,
- niesporządzenia opisu funkcji służącej do wyliczania skutków obniżenia górnych stawek podatków, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP - str. 6, 28, 48 protokołu.

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości o:

- określenie terminu rozpoczęcia amortyzacji środków trwałych i stawek amortyzacyjnych wartości niematerialnych i prawnych, w związku z przepisami art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.),
- sporządzenie kompletnego wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki, uwzględniające - odpowiednio - operacje realizowane bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu oraz występujące na wyodrębnionych rachunkach bankowych, w związku z przepisami zgodnie z przepisami § 20 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”, mając na uwadze zasady funkcjonowania wskazanego konta, określone w Załączniku Nr 3 do tego rozporządzenia,
- sporządzenie opisu funkcji służącej do wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatków, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 2.2. *Niesporządzenie zestawień obrotów dzienników częściowych oraz jednego zestawienia obrotów i sald, obejmującego obroty i salda wszystkich kont księgi głównej Urzędu – str. 7-8 protokołu.*

Przy prowadzeniu dzienników częściowych, grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienie obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do przepisów art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.

Na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, sporządzać (jedno) zestawienie obrotów i sald wszystkich kont księgi głównej, zgodnie z przepisami art. 18 ust. 1 powołanej ustawy.

- 2.3. *Ewidencjonowanie operacji na kontach nieujętych w zakładowym planie kont – str. 7 - 8, 27, 28 protokołu.*

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca dla potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji – uzupełniać go o konta zgodne co do treści ekonomicznej, zgodnie z przepisami § 20 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.4. *Ewidencjonowania operacji gospodarczych z naruszeniem porządku systematycznego – str. 8-15, 19, 21, 32-34, 37, 40-41 protokołu.*

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) operacje dotyczące wpływu dochodów z tytułu nienależnie pobranych w latach ubiegłych świadczeń z pomocy społecznej, zrealizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ujmować:
- wpływ na rachunek bankowy budżetu gminy dochodów przekazanych przez GOPS:
    - Wn 133 „Rachunek budżetu”,
    - Ma 222 „Rozliczenie z tytułu dochodów budżetowych”,
  - rozliczenie zrealizowanych dochodów (na podstawie okresowych sprawozdań Rb-27S tej jednostki):
    - Wn 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”,
    - Ma 901 „Dochody budżetu”,
  - zwrot środków do Urzędu Wojewódzkiego:
    - * w księdze głównej Urzędu Gminy:
      - Wn 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”,
      - Ma 225 „Rozrachunki z budżetami”

oraz

Wn 225 „Rozrachunki z budżetami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” (jako wydatek zaplanowany w planie finansowym Urzędu w § 2910 „Zwrot dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”).

Poinformować kierownika GOPS o obowiązku wykazywania w sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” zrealizowanych dochodów z tytułu zwrotów nienależnie wypłaconych zasiłków i świadczeń z lat ubiegłych;

b) ujmować przypis należnych dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na koniec okresu sprawozdawczego w wysokości kwot należnych za okres sprawozdawczy zapisami:

* w księgach rachunkowych budżetu:

Wn 224 „Rozrachunki budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w księgach rachunkowych Urzędu Gminy:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,

celem wykazania prawidłowej kwoty dochodów wykonanych w sprawozdaniu Rb-27S, w związku z przepisami § 3 ust. 4 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144),

c) przypis odsetek od należności przypadających na koniec kwartału ujmować w ewidencji jednostki zapisami:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” (odsetki od należności podatkowych)

Ma 750 „Przychody finansowe” (odsetki od należności cywilnoprawnych);

Odsetek tych nie ujmować na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności”, jeżeli nie stanowią należności wątpliwych, mając na uwadze przepisy art. 35b ustawy o rachunkowości.

Uznane za wątpliwe odsetki od należności z tytułu dochodów budżetowych, ujmować:

Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne” (odsetki od należności podatkowych)

lub

Wn 751 „Koszty finansowe” (odsetki od pozostałych należności),

Ma 290 „Odpisy aktualizujące należności”,

- d) ujmować – na właściwych kontach rozrachunkowych – wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, w związku z przepisami art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.),
- e) operacje dotyczące wypłaty prowizji sołtysom, odpisu na rzecz Izby Rolniczej oraz naliczonych odsetek od pożyczek ujmować na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”,
- f) środki pieniężne stanowiące sumy depozytowe ewidencjonować w księgach rachunkowych Urzędu na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”,
- g) operacje dotyczące przelewów między rachunkami bankowymi budżetu gminy, w tym lokat ze środków budżetu, ujmować w księgach rachunkowych budżetu gminy za pośrednictwem konta 140 „Środki pieniężne w drodze”,
- h) operacje dochodów i wydatków budżetowych Urzędu Gminy realizowanych bezpośrednio z wyodrębnionych rachunków bankowych budżetu ewidencjonować bez stosowania kont 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, zgodnie z zasadami funkcjonowania kont, określonymi w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.5. Nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości za 2021 r. polegające na:

- *niewykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S dochodów, należności i zaległości z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zrealizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (w części należnej budżetowi gminy) i przyjęciu sprawozdania Rb-27S tej jednostki, w którym wykazano te dane,*
- *wykazaniu - w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S - nieprawidłowych kwot wydatków wykonanych (w dz. 750 rozdz. 75023 § 4010, w wyniku nieuzasadnionego ujęcia operacji zmniejszenia poniesionych wydatków),*
- *sporządzeniu jednostkowego sprawozdania Rb-28S na niewłaściwym formularzu oraz przyjęciu takiego sprawozdania od jednostki organizacyjnej,*
- *wykazaniu - w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N - zawyżonych kwot depozytów na żądanie i zaniżonych należności - str. 9, 42-46 protokołu.*

Jednostkowe sprawozdania budżetowe sporządzać prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz sprawdzać formalną poprawność sprawozdań przedkładanych przez jednostki organizacyjne, zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

W jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” i Rb-28S „Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać

dane zgodne z danymi wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 do powołanego rozporządzenia.

W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S wykazywać dochody, należności, zaległości z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami – w § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” – w takiej samej wysokości jak w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, stosownie do przepisów § 6 ust. 4 i 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Sprawdzać pod względem merytorycznym poprawność sprawozdań przedkładanych jednostki organizacyjne, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w związku z przepisami § 9 ust. 4 powołanego wyżej rozporządzenia. Poinformować kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o zasadzie wykazywania danych dotyczących dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wyłącznie w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, zgodnie z przepisami § 6 cytowanej Instrukcji.

Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy § 13 ust. 1 pkt 4-6 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej załącznik Nr 8 do tego rozporządzenia.

2.6. Nieujęcie – w księgach rachunkowych 2021 r. – wszystkich kosztów obciążających w tym roku jednostkę (w kwocie 58.534,31 zł) – str. 12-13 protokołu.

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.7. Nieprawidłowe ewidencjonowanie zaangażowania wydatków – str. 13-14 protokołu.

Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego ujmować na stronie Ma konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” na bieżąco, na podstawie umów,

decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r.

- 2.8. *Nieprawidłowe ujmowanie - na kontach budżetu 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” - rozliczenia zrealizowanych przez jednostki budżetowe dochodów i wydatków – str. 16-17, 30-32 protokołu.*

Rozliczenia realizowanych przez jednostki budżetowe dochodów i wydatków budżetowych ujmować – odpowiednio - na kontach 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” na podstawie okresowych sprawozdań tych jednostek, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.9. *Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji szczegółowej do kont budżetu: 224/O „Rozrachunki budżetu” i 240/O „Pozostałe rozrachunki”. Wykazanie - na koniec 2021 r. na koncie budżetu 224-O-x00092 salda niezgodnego ze stanem faktycznym – str. 17-18, 20-21 protokołu.*

Ewidencję szczegółową do konta 224 „Rozrachunki budżetu” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów, a do konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w Załącznikach Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.,

W księgach rachunkowych dokonywać zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 2.10. *Przypadki nieterminowego uregulowania zobowiązań (skutkujące zapłatą odsetek) – str. 19 - 20 protokołu.*

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

- 2.11. *Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa wydatków z tytułu odsetek od nieterminowych płatności – str. 19 protokołu.*

Wydatki z tytułu odsetek od nieterminowo regulowanych zobowiązań cywilnoprawnych klasyfikować do § 4580 „Pozostałe odsetki”, zgodnie z „Klasyfikacją

paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącą Załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

2.12. Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ewidencji analitycznej środków trwałych, polegające na:

- dokonywaniu zapisów w sposób uniemożliwiający identyfikację poszczególnych obiektów oraz bez wskazania rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego,
- niezachowaniu chronologii zapisów,
- dokonywaniu zapisów w sposób nietrwały,
- nieprawidłowym poprawianiu błędnych zapisów,
- niebieżącym ujęciu przychodu środka trwałego.

Niesporządzenie zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych do konta 011 „Środki trwałe” – str. 22-23 protokołu.

Ewidencję analityczną środków trwałych prowadzić na bieżąco, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych obiektów środków trwałych, dokonując w niej zapisów w sposób trwały, uporządkowanych chronologicznie, ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1, art. 23 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i art. 24 ust. 4 ustawy o rachunkowości

Stwierdzone błędy w zapisach – w ręcznie prowadzonych księgach rachunkowych - poprawiać przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty, zgodnie z przepisami art. 25 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy.

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienie sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

2.13. Nieujmowanie w księgach rachunkowych (na kontach 130 i 133) zapisów operacji występujących na wszystkich wyodrębnionych rachunkach bankowych oraz dokonywanie na kontach 133 zapisów niezgodnych z księgowością banku – str. 29-36 protokołu.

W księgach rachunkowych ujmować wszystkie operacje gospodarcze w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, w szczególności na kontach prowadzonych do rachunków bankowych (133 „Rachunek budżetu”, 130 „Rachunek bieżący jednostki”) zapisów dokonywać na bieżąco, na podstawie dokumentów bankowych, zachowując zgodność zapisów z księgowością banku, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 i 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości

oraz zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w zakładowym planie kont i w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.14. Nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji, polegające na:

- *nieprzeprowadzeniu – na 31.12.2021 r. - inwentaryzacji sald kont: 800 „Fundusz jednostki” i 860/J „Wynik finansowy”,*
- *niesporządzeniu - na dzień inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej w 2019 r. – zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych prowadzonych do kont 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”,*
- *udokumentowaniu przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych w drodze spisu z natury, niezgodnie z postanowieniami przepisów wewnętrznych,*
- *niedokonaniu wyceny części spisanych poszczególnych składników majątkowych,*
- *nieobjęcie inwentaryzacją składników majątkowych powierzonych do używania szkołom – str. 51-55 protokołu.*

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 26 ust. 2 i 3 tej ustawy.

Na dzień inwentaryzacji sporządzać zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 powołanej ustawy.

Wyceniać spisane z natury składniki majątku, porównywać ich wartość z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśniać i rozliczać ewentualne różnice, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach – wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do przepisów art. 27 powołanej ustawy.

2.15. Wykazanie – w sprawozdaniu Rb-PDP za 2021 r. – zaniżonych skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie umorzenia zaległości w podatku rolnym (o kwotę 1.006 zł) i leśnym (o kwotę 9 zł) – str. 48, 49 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 10 lit. a w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-PDP i Rb – 27 S – w zakresie danych objętych sprawozdaniem Rb – PDP - za 2021 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 22 ust. 6 i 9 cytowanej „Instrukcji...”; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Przypadki niesprawdzania/nieprawidłowego sprawdzania deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- *opodatkowanie gruntów podatkiem od nieruchomości i rolnym niezgodnie z ewidencją gruntów i budynków,*
- *niewezwanie podatników do wyjaśnienia błędnie wykazanych danych w załączniku deklaracji na podatek od nieruchomości,*
- *opodatkowanie podatkiem od środków transportowych pojazdu za nieprawidłowy okres – str. 59, 60, 62 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje i informacje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651).

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji/informacji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej, zwracając uwagę na prawidłowość danych w zakresie nieruchomości zwolnionych uchwałą Rady Gminy, celem wykazania w sprawozdaniu Rb-PDP kwot stanowiących rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę zwolnień.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków, przy czym grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, natomiast użytki rolne zajęte na prowadzenie tej działalności

opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.).

Datę powstania obowiązku podatkowego w podatku od środków transportowych ustalać zgodnie z przepisami art. 9 ust. 4, 4a, 4b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Prawidłowo opodatkować podatników wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.1.2. Udzielanie zwolnień w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów na niewłaściwy okres – str. 64, 65 protokołu.

Przy udzielaniu zwolnienia w podatku rolnym – z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego – przestrzegać przepisów art. 12 ust. 3 i art. 13d ust. 3 ustawy o podatku rolnym, zgodnie z którymi okres zwolnienia wynoszący 5 lat, należy liczyć od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów lub prawa wieczystego użytkowania, ustanowiono prawo wieczystego użytkowania gruntów lub objęto grunty w trwałe zagospodarowanie w drodze umowy, a stosować je od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

3.1.3. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe oraz dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 66, 67, 69 protokołu.

Podejmować konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519).

Wyjaśnić, czy zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 2015 – 2016 dłużników wskazanych w protokole kontroli uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Ponadto, wystąpić do Starostwa Powiatowego w Biłgoraju z wnioskiem o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolami: Br-RIIIa, Br-RIVb, Br-PsIII których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r., poz. 1390 z późn. zm.), biorąc pod uwagę pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL- S.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo. Do czasu zmiany nieaktualnych oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków, przy opodatkowaniu gruntów oznaczonych dwuczłonowo, stosować zasady ich opodatkowania przedstawione w powołanym piśmie – str. 59 protokołu.

3.1.4. Przypadki wskazywania w fakturach wystawianych najemcom innego terminu płatności niż wynikający z zawartych umów – str. 67 - 68 protokołu.

W wystawianych najemcom fakturach wskazywać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 669 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.).

3.1.5. Zastosowanie nieaktualnej stawki opłaty abonamentowej za dostarczoną wodę, po jej zmianie w trakcie miesiąca – str. 71 protokołu.

Okres obowiązywania cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków ustalać zgodnie z przepisami art. 24f ust. 1 i art. 24g ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 26 ust. 1 tej ustawy.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Nieterminowe wypłacenie pracownikowi nagrody jubileuszowej – str. 78 protokołu.

Nagrodę jubileuszową wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika do niej prawa, stosownie do przepisów § 8 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).

3.2.2. Obliczenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na podstawie nieprawidłowego wynagrodzenia i współczynnika (co skutkowało wypłaceniem w wysokości zaniżonej o 69,97 zł) – str. 79 i 80 protokołu.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy obliczać na podstawie wynagrodzenia ustalonego zgodnie z przepisami § 15 – 17 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2 poz. 14 z późn. zm.), w szczególności składniki wynagrodzenia określone w stawce miesięcznej w stałej wysokości uwzględniać w wysokości należnej w miesiącu nabycia prawa do tego ekwiwalentu (§ 15 rozporządzenia).

Współczynnik służący do ustalenia ekwiwalentu za 1 dzień urlopu, ustalać odrębnie w każdym roku kalendarzowym i stosować przy obliczaniu ekwiwalentu, do którego pracownik nabył prawo w ciągu tego roku kalendarzowego, zgodnie z przepisami do przepisów § 19 ust. 1 cytowanego rozporządzenia.

Wypłacić pracownikowi niedopłaconą kwotę ekwiwalentu.

3.2.3. Nieterminowe zamieszczenie – w 2021 r. – planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych - str. 86 protokołu.

Plan postępowań o udzielenie zamówień, przewidywanych do przeprowadzenia w danym roku finansowym, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie internetowej zamawiającego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.).

3.2.4. Niepodanie – na stronie internetowej prowadzonego postępowania na remont dróg gminnych – kwoty, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – str. 92 protokołu.

Najpóźniej przed otwarciem ofert udostępniać na stronie internetowej prowadzonego postępowania informację o kwocie, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, stosownie do przepisów art. 222 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.5. Nieopublikowanie ogłoszenia o wynikach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej w 2021 r. – str. 98 protokołu.

Wyniki otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych ogłaszać niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w przepisach art. 13 ust. 3 w związku z art. 15 ust. 2j ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Do wiadomości:

Rada Gminy Turobin

Jacek Grządka